

Międzynarodowa konferencja naukowa

Wokół pomocy dla Żydów w okupowanej Europie

Call for papers

70 lat temu Niemcy doprowadzili niemal do końca swój plan całkowitego wymordowania Żydów. Na okupowanych ziemiach polskich ostatni Żydzi przebywali jeszcze w kilku gettach (m.in. w Łodzi), w obozach koncentracyjnych i w obozach pracy. Tysiące pozostawało w ukryciu. Spodziewali się, że wojna niebawem się skończy i chociaż byli pewni, że klęska III Rzeszy jest nieunikniona, nie wszyscy mogli mieć nadzieję, że doczekają wyzwolenia. Jednym z ukrywających się był wybitny historyk, twórca Podziemnego Archiwum Getta Warszawskiego – Emanuel Ringelblum. Przebywał wraz z grupą około 30 Żydów w schronie przy ulicy Grójeckiej 81 w Warszawie. 7 marca 1944 r. kryjówka została zdekonspirowana na skutek donosu, aresztowano wszystkich Żydów oraz pomagających im Polaków. Kilka dni później Niemcy rozstrzelali ich w ruinach getta.

Tysiącom Żydów ukrywających się na terenie całej okupowanej przez nazistów Europy pomagali znajomi, sąsiedzi czy zupełnie obcy ludzie, płacąc za to nierzadko wysoką cenę. Inni z kolei ryzykowali życiem, próbując poinformować wolny świat o mordowaniu i zagładzie Żydów. Rok 2014 jest w Polsce rokiem Jana Karskiego, jednego z takich właśnie odważnych ludzi.

Pamięć o Emanuelu Ringelblumie oraz o innych ukrywających się Żydach, jak również pamięć o ratujących ich i o tych, którzy na różne sposoby próbowali im pomagać (takich jak wspomniany Jan Karski, kurier podziemia, który starał się powiadomić świat o tragedii polskich Żydów) stała się impulsem do zorganizowania międzynarodowej konferencji naukowej mającej stanowić podsumowanie dotychczasowych badań nad tymi zagadnieniami. Organizatorzy – Centrum Badań nad Zagładą Żydów przy Instytucie Filozofii i Socjologii PAN, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma w Warszawie – zapraszają do nadsyłania zgłoszeń.

Termin: 13–15 listopada 2014 r., Warszawa

Miejsce: Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia”,
ul. Marszałkowska 21/25, Warszawa
oraz Żydowski Instytut Historyczny, ul. Tłomackie 3/5, Warszawa

ZAGADNIENIA TEMATYCZNE

1. Emanuel Ringelblum – życie i dokonania

2. Pomoc indywidualna:

- „Aryjczycy” pomagający Żydom i ratujący Żydów
- Dylematy związane z pomaganiem: podejmowanie decyzji o tym, komu się pomaga (przyjaciele, znajomi, obcy ludzie, ilu osobom można pomóc), w jakich warunkach i jak się pomaga, źródła finansowania pomocy, problemy (finansowe, międzyludzkie, psychologiczne, emocjonalne zagrożenia)
- Pułapki statystyki i manipulacje wokół tematu
- Motywacje i komplikacje – pomoc bezinteresowna i jako źródło utrzymania i zysku

3. Pomoc zorganizowana:

- Organizacje pomocy, państwa alianckie i neutralne, Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża i jego narodowe oddziały, Kościoły chrześcijańskie
- Podejmowanie decyzji w sprawie pomocy (indywidualnie, kolektywnie), komu się pomaga i jak, problem finansowania akcji pomocy. Jakie zagrożenia związane są z udzielaniem pomocy
- **Ruch oporu wobec Holokaustu**
 - i. Możliwości i ograniczenia organizacji podziemnych w kwestii pomagania Żydom w krajach okupowanej Europy
 - ii. Komu podziemie może/chce pomagać, komu nie?
 - iii. Polityczny i ideologiczny kontekst pomocy
- Jan Karski i jego misja

4. Żydzi pomagający innym Żydom

- Pomoc indywidualna i pomoc zorganizowana
- Żydzi jako aktywny podmiot pomagający innym (komu – dzieciom, rodzinom, obcym?)
- Metody i możliwości udzielania pomocy

5. Sprawiedliwi

- Nadawanie odznaczeń – historia pojęcia, kryteria, motywacje do nagradzania. Czy wszyscy pomagający są Sprawiedliwymi?
- Pamięć o Sprawiedliwych w poszczególnych krajach
- Manipulacje wokół Sprawiedliwych – przypadki narodowe
- Losy Sprawiedliwych
- Niedoszli Sprawiedliwi
- Sprawiedliwi – ograniczenia i powody nieprzyznawania tytułu
- Dyskurs publiczny o Sprawiedliwych – „polityka historyczna” w różnych krajach i okresach

ZGŁOSZENIA

Termin nadsyłania zgłoszeń: **31 marca 2014 r.**

Termin ogłoszenia nazwisk osób zaproszonych do udziału w konferencji: **5 maja 2014 r.**

Termin nadsyłania tekstów wystąpień: **1 października 2014 r.**

Zapraszamy do przesłania zgłoszeń zawierających:

- naukowe CV zgłaszającego (z informacją o afiliacji oraz wykazem publikacji)
- propozycję tematu do zaprezentowania, zawierającą:
 - i. tytuł prezentacji
 - ii. abstrakt (maks. 1800 znaków)
 - iii. wykaz najważniejszych źródeł
 - iv. maks. 5 zakresów tematycznych/tez do dyskusji

Zgłoszenia należy przesyłać pocztą elektroniczną na adres:

konferencja2014@holocaustresearch.pl

USTALENIA ORGANIZACYJNE

Czas wystąpień

Każdy uczestnik konferencji będzie miał 15 minut na swoje wystąpienie. W związku z powyższym zamiast tradycyjnych referatów uczestnicy proszeni będą o przygotowanie wystąpienia prezentującego główne tezy ich pracy, informacje o źródłach oraz postawienie pytań i zagadnienia do dyskusji.

Języki konferencyjne

Prezentacje wystąpień konferencyjnych oraz dyskusja będą się odbywać w języku polskim i angielskim z tłumaczeniem symultanicznym.

Dojazd

Organizatorzy nie pokrywają kosztów dojazdu uczestnikom konferencji. W miarę możliwości i pozyskanych środków zakładana jest możliwość ubiegania się przez uczestników o częściowe lub całkowite dofinansowanie kosztów przejazdu/przelotu.

Zakwaterowanie i wyżywienie

Osobom zakwalifikowanym i zaproszonym do udziału w konferencji organizatorzy zapewniają zakwaterowanie w hotelu oraz wyżywienie w czasie trwania konferencji.

W razie dalszych pytań prosimy o kontakt e-mailowy z sekretariatem konferencji:

konferencja2014@holocaustresearch.pl